Агро ЕКО
www.agroecology.in.ua
Науково-виробниче видання
7 березня 2018 р., №02(284)

Дорогі жінки!

Щиро і сердечно вітаємо Вас із прекрасним святом – Міжнародним жіночим днем! Воно відкриває весну, несе нові надії, оспівує красу, доброту, ніжність, мудрість – все те, чим багата і щедро дарує світові Її Величність Жінка.

Кохана, дружина, мати, бабуся: Жінка успішна в усіх своїх іпостасях. Вона розрадить, утішить, подарує любов, надихне на подвиг, вилікує рани і створить свято. Кожна родина гуртується навколо Жінки, кожна оселя дихає теплом своєї Берегині, кожна душа приходить у цей світ завдяки Матері. І якими б не були часи, вона продовжує життя і рятує людство.

А ще жінки – великі трудівниці, які вміють поєднувати турботу про родину з працею на виробництві. Так і на нашому підприємстві зараз трудиться 172 жінки – майже половина усіх працівників.

Вони складають більшу частину колективів ферм, адміністрації, їдальні, трудяться на токах і складах. Ми знаємо: якщо жінка взялася за якусь роботу, вона обов'язково виконає її якнайкраще – ретельно і якісно. І ми пишаємося нашими трудівницями, радіємо разом з ними їхнім успіхам і здобуткам.

Любі жінки! Приміть наші вітання із чудовим весняним святом! Бажаємо Вам щастя, оптимізму, успіхів, міцного здоров'я, здійснення всіх мрій та бажань. Нехай кожен ваш день буде сонячним і радісним, довкола вас панують любов і гармонія, на вашу честь розквітають квіти й звучить музика, а у ваших оселях завжди панують мир, злагода і добробут.

Засновники, дирекція ПП «Агроекологія»

Події

«БіоФах 2018»: формуючи імідж України

З 14 по 17 лютого наше підприємство вже втретє стало одним із небагатьох вітчизняних органічних виробників, які формують імідж України на Міжнародній виставці органічних харчових продуктів «БіоФах» у місті Нюрнберг (Німеччина).

Нинішнього року виставка «БіоФах» зібрала понад три тисячі учасників із 93 країн. Загалом відвідало її понад 50 тисяч осіб. Вп'яте тут організований Національний павільйон України. Щороку збільшується його площа і кількість експонентів. Цього року органічний сектор нашої країни представляли 20 учасників. Три з них працюють на Полтавщині. Українські компанії привезли традиційну для нашої країни продукцію – органічне зерно, яке має стабільно високий попит на міжнародному ринку. Також були представлені олійні культури, олія, ягоди, чаї, продукти переробки зерна та ін.

Організатором Національного павільйону України офіційно виступає консорціум трьох ключових учасників органічного ринку країни: консультаційний орган з органічного виробництва «КьюС», сертифікаційний орган «Органік Стандарт» та екологічна організація Інформаційний центр «Зелене досьє». Серед усіх, хто бажає представити свою продукцію на «БіоФах», організатори відбирають компанії із незаплямованою репутацією, здатні зацікавити зарубіжних партнерів високоякісним продуктом і вести чесний бізнес на міжнародному ринку. Тому дуже приємно, що ми вже вкотре маємо можливість представляти не тільки власне підприємство, а й нашу країну.

Очолила українську делегацію і відкрила вітчизняну експозицію заступник міністра аграрної політики та продовольства України з питань європейської інтеграції Ольга Трофімцева:

Генеральний директор ПП «Агроекологія» Гліб Лук'яненко, заступник міністра аграрної політики та продовольства Ольга Трофімцева, директор з розвитку бізнесу ТОВ «Укролія» Юрій Шевченко біля українського павільйону на «БіоФах»

– Рада відмітити, що кожного року збільшується кількість виробників органічних продуктів, які гідно представляють свої товари на національному стенді, – зазначила Ольга Трофімцева. – Другою приємною тенденцією є те, що Україна представляє не лише сировинну продукцію, але й усе більше перероблених продуктів харчування, готових для продажу на поличках супермаркетів.

Ольга Трофімцева провела ряд зустрічей з представниками європейських країн, склавши домовленості про співпрацю на рівні міністерств та відомств, насамперед – у питаннях експорту органічної продукції.

ПП «Агроекологія» цього разу привезло в Німеччину всю продукцію зернової групи, а також представило нові для нас культури – льон коричневий і золотистий, нут, сочевицю. Вирощувати ці культури ми почали за ініціативою генерального директора підприємства Гліба Лук'яненка. Уже відпрацювали технологію отримання урожаїв органічними методами, тож можемо запропонувати зарубіжним партнерам таку продукцію. В Європі зараз спостерігається великий інтерес до продуктів, які допомагають налагодити здорове харчування. І вони мусять бути не тільки органічними, а ще й мати певні властивості. Так, нут і сочевиця є потужним джерелом рослинних білків, а льон – корисних жирів. Тож чимало відвідувачів виставки цікавилися саме цими культурами. Також нині дуже популярний пивоварний ячмінь, який ми теж вирощуємо. Під час виставки ми домовились про продаж цієї культури з голландськими партнерами.

У рамках «БіоФах» ми взяли участь у 3-му Українському Форумі, де виробники мали змогу представити широкому колу зарубіжних учасників свої підприємства, технології, продукцію. Виступ генерального директора підприємства Гліба Лук'яненка, який представив підприємство як сучасну компанію, котра продовжує свій розвиток відповідно до вимог часу, викликав щирий інтерес у присутніх.

Виставка була цікава для нас ще й можливістю широкого спілкування. Ми мали багато зустрічей із зарубіжними партнерами – з якими співпрацюємо вже не перший рік, і з тими, які хотіли б купувати нашу продукцію. Тож маємо чимало цікавих пропозицій і попередніх домовленостей. Та не менш цінним було спілкування з українськими колегами, можливість обмінятися досвідом з різних питань виробництва, переробки і збуту органічної продукції. Деякі з них уже стали нашими друзями і діловими партнерами. Так, приємно було побачити на виставці директора з розвитку бізнесу ТОВ «Укролія» Юрія Шевченка. Його компанія представила органічну олію і макуху, вироблені із соняшника, вирощеного в «Агроекології». Отже, успішно господарюючи, органічні підприємства сприяють як власному успіху, так і успіху інших учасників ринку.

Побувавши на виставці, ми переконалися, що інтерес до органічної продукції у світі не зменшується. Навпаки, органічний ринок розширюється, з'являється попит на нові культури, виникає потреба у збільшенні виробництва тих чи інших продуктів. Тож і ми рухаємося у руслі світових тенденцій, створюючи здорову продукцію та водночас працюючи на позитивний імідж нашої держави.

Павло Захарченко, завідуючий відділом економічних зв'язків

Актуально

Чисте молоко – здорові люди

Молоко – один із найцінніших продуктів харчування.
Та, щоб приносити лише користь, воно має бути чистим.
І ми, виробляючи протягом багатьох років молоко екстра-класу, продовжуємо працювати над тим, щоб наша продукція ставала дедалі кращою.

Фото Ганни Козельської

Доярка Віра Дідійчук показує, як правильно користуватися препаратами для обробки вимені

Наше – найчистіше, та вдосконалення тривають

Виробляти молоко екстра-класу наше підприємство стало одним із перших на Полтавщині, збудувавши сучасні доїльні зали, придбавши охолоджувачі й забезпечивши належний рівень роботи доярок та утримання худоби. Підтвердження дієвості такого підходу це – можливість продавати наше молоко для продуктів дитячого харчування та безпосередньо споживачам. Минулого року в нашому фірмовому магазині «М'ясо Молоко» встановлений молокомат для розливу сирого молока, яке має великий попит. Це молоко відповідає найсуворішим вимогам екстра-класу.

Молоко для магазину надходить із МТФ №1. Тут виділена окрема група корів, яких жартома назвали «полтавські». Ці корови здорові, високопродуктивні, перебувають на піку лактації. Вони забезпечені повноцінною годівлею, а до раціону входять лише органічні корми власного виробництва. За групою встановлено пильний ветеринарний контроль, якість молока підтверджується лабораторними дослідженнями. Додатковим гарантом чистоти є також те, що перед доїнням цієї групи проводиться заміна молочного фільтра, через який молоко від доїльних апаратів надходить до холодильника. Приблизно за дві години після доїння охолоджене до + 4 0С молоко вже потрапляє до магазину. Доярки, оператор доїльної установки, відчуваючи особливу відповідальність, працюють професійно, дотримуючись усіх необхідних правил доїння.

Все молоко «Агроекології» має ґатунок екстра-класу. Якість молока постійно підтверджують результати аналізів регіональних лабораторій ветмедицини та переробного підприємства. Однак, завжди є резерви для поліпшення роботи і необхідність іти у ногу з часом. Зокрема, віднедавна ми уклали договір про консалтингові послуги із фахівцями ТОВ «Прогресивні ферми». В рамках цієї угоди було проведене навчання доярок на МТФ №5, під час якого дояркам нагадали основні вимоги протоколу доїння, дотримання яких забезпечує високу якість продукції, профілактику маститів а також представили нові ефективні препарати для початкової та заключної обробки вимені.

Консультант розповів, що доярки повинні розпочинати роботу з миття рук. Уже це значною мірою убезпечує від потрапляння сторонньої мікрофлори на апаратуру чи вим'я тварин. Звісно, необхідно перевдягнутися у спецодяг, використовувати під час роботи одноразові перчатки. Всі операції під час роботи необхідно проводити відповідно до технологічної карти доїння: обробку дійок певними препаратами (вони повинні бути температури тіла корови), здоювання перших цівок молока в спеціальну чашку і візуальна перевірка його на наявність маститу, витирання дійок окремими для кожної тварини теплими вологими серветками. Наголосив фахівець і на тому, що від першого торкання до вимені корови й до надягання доїльних стаканів, має пройти 45-60 секунд. Адже за цей час корова припускає молоко і повністю готова до видоювання. Якщо ж доїння не розпочалося вчасно, гормони, що регулюють молоковіддачу, припиняють вироблятися і процес доїння ускладнюється – тварина повністю не видоюється. А це призводить до зниження її продуктивності й виникнення маститів.

Важливий момент – обробка дійок дезінфікуючими препаратами – «Кенопур», який використовують перед доїнням, та «Кеноцидин», який захищає канали дійок від потрапляння різних шкідливих мікроорганізмів після доїння.

Проте, щоб препарати діяли ефективно, необхідно їх правильно використовувати. Тож консультант привіз спеціальні чашки, з допомогою яких набрані рідини утворюють піну і саме в такому вигляді дають потрібний ефект. Для зручності використання препарати мають різний колір.

На запитання, чи потрібні такі навчання, відповіла досвідчена доярка Віра Дідійчук:

– Я працюю вже багато років, тому знаю весь процес. Але повторити – ніколи не завадить. Тим більше, це важливо для молодих доярок. Крім того, нас навчили користуватися новими препаратами. Ми, доярки, зацікавлені в тому, щоб надоювати чисте молоко, адже за це маємо доплати.

Важливим навчання вважає і ветеринарний лікар ферми Григорій Загородній. Адже дотримання доярками правил доїння допомагає у профілактиці маститів, захворювання, яке вимагає чималих зусиль під час лікування, використання дорогих препаратів, знижує продуктивність корів. А відсутність маститів – це гарантована висока якість молока, подовження їх продуктивного життя. Григорій Олексійович також задоволений появою нових препаратів.

Держава вимагає виробляти якісне

1 липня цього року має бути введений в дію новий Державний стандарт України 3662:2015 «Молоко-сировина коров'яче. Технічні умови». Відповідно до нього вже не буде такого поняття, як молоко 2-го ґатунку. Сировину з низькими характеристиками якості не будуть приймати на переробку.

Це та ще ряд питань, які стосувалися якості молока та харчування населення натуральними молочними продуктами, обговорювали під час засідання круглого столу «Виробляючи якісне молоко, піклуємось про здоров'я людей», що проводило Полтавське товариство сільського господарства.

Про значення молока у харчуванні людей розповів доктор медичних наук, професор Олександр Катрушов. Він повідомив, що літр молока задовольняє 53% добової потреби людини у тваринному білку, 35% – у біологічно активних речовинах, 26% – у енергії.

Щоденне споживання цього продукту дітьми позитивно впливає на розвиток їхньої кісткової системи, імунітет, загальний стан здоров'я. Так, був показаний телесюжет про те, що під контролем лабораторних досліджень, завдяки щоденному вживанню школярами склянки молока протягом двох місяців, у половини з них на 45% збільшилася щільність кісткової тканини, а в 70% поліпшилися показники крові.

– Нині в нашій області 62% дітей звільнені від занять фізкультурою через хвороби. Очевидно, що те, чим ми годуємо дітей, впливає на тенденції захворювань. А це питання, яке вже стосується не тільки розвитку аграрного сектору, але й майбутнього нації, майбутнього наших дітей, – сказав голова Полтавської обласної державної адміністрації Валерій Головко.

Валерій Головко розповів, що в області триває робота над втіленням у життя програми, за якою кожен учень 1–4 класів шкіл області щодня безкоштовно отримуватиме стакан молока. Є фінансові можливості реалізувати цей проект.

Утім, користь може принести лише продукт найвищої якості. На жаль, із цим зараз існують проблеми, які виникають як на етапі виробництва, так і під час переробки. І якщо на фермах аграрних підприємств у більшості випадків працюють над поліпшенням свого продукту, то в домогосподарствах становище набагато гірше. Але ж по країні в цілому саме на таких «одноосібників» припадає виробництво майже половини молока. На Полтавщині цей показник дещо менший, але також вагомий. Директор Департаменту агропромислового розвитку Полтавської ОДА Сергій Фролов розповів, що Полтавщина входить до п'яти областей, які найбільше в країні виробляють молока. За кількістю великої рогатої худоби область посідає 2-ге місце, за загальним поголів'ям корів – 3-тє, а за кількістю корів, яких утримують сільгосппідприємства є лідером в країні. Утім, з 700 тис. т молока, вироблених торік, 400 тис. т надоїли аграрні підприємства, а решту – господарства населення.

У цьому не було б проблеми, якби і в домашніх господарствах вдалося налагодити доїння апаратами та охолодження молока. На Полтавщині вже є ряд позитивних прикладів, коли власники корів об'єднуються в обслуговуючі кооперативи і придбають необхідне обладнання. А в Оржицькому районі є сімейна ферма, де утримують 20 корів і здають молоко екстра-класу.

На жаль, чимало й інших прикладів. Так, керівник департаменту тваринництва агрохолдингу «Астарта» Михайло Травецький розповів, що на ринку молока існує вагома проблема – селяни продають молоко у пластикових пляшках з-під води, різних напоїв тощо. На запитання, де власники корів беруть ці пляшки, йому відповіли: «У нас є постачальники». Виявилося, що ці «постачальники» знаходять пляшки на смітниках і за копійки збувають власникам корів.

– Для мене дізнатися про це було справжнім шоком, – зізнається Михайло Травецький. – Таку пляшку – у кращому разі – можна хіба що сполоснути холодною водою, бо від гарячої пластик покоробиться. Дехто миє різними засобами, які теж потім потрапляють у молоко. І вони це молоко продають!

На думку спеціаліста, увагу потрібно звернути і на якість ветеринарного обслуговування корів у приватному секторі. Адже досі там використовують для лікування препарати (антибіотики), які тривалий час залишаються в організмі тварин й потрапляють у продукцію. Наприклад, після застосування біциліну молоко не придатне для вживання у їжу протягом місяця. Проте, ні ветеринари, ні власники тварин на це не зважають.

Не додає оптимізму й молочна продукція на полицях магазинів. Голова ради директорів ПП «Білоцерківська агропромислова група» Віктор Кордубан переконаний, що величезної шкоди як здоров'ю споживачів, так і чесному молочному бізнесу, завдає засилля фальсифікованої продукції.

– Перше, що треба зробити – прибрати фальсифіковану молочну продукцію з торгівельних полиць, – говорить він. – Якщо не буде фальсифікату і буде встановлено пильний контроль, переробники відповідальніше ставитимуться до сировини і молоко 2-го класу не прийматимуть. А зараз ті, що роблять фальсифіковану продукцію (молочні продукти без молока), не вкладають кошти у якісну сировину. Що продукція фальсифікована, можна зрозуміти навіть по її ціні. Батьки ж купують те, що дешевше, і не замислюються, яку шкоду завдає це здоров'ю дітей.

Підприємець зауважив, що це – державна справа, тож по молочній галузі має бути державна стратегія. Адже у світі Україну розглядають, в тому числі, і як потужного виробника молока. Утім, якщо не працювати над розвитком галузі, не вкладати у неї кошти, за кілька років іноземні інвестори займуть цю нішу. А треба, щоб розвивалося своє, вітчизняне виробництво.

Отже, проблема існує. Але подолати всі перепони на шляху до чистого молока – можливо. Це засвідчує досвід кращих українських підприємств, і насамперед – нашого, яке виробляє здорову продукцію, не чекаючи змін у законодавстві. Адже ми працюємо для людей.

Ганна Козельська

Ветеринарія

Нові методи діагностики й лікування

Одна зі складових успіху в тваринництві – забезпечення високого рівня відтворення стада. А для цього, зокрема, треба налагодити своєчасну діагностику і лікування післяпологових захворювань. Цьому питанню був присвячений семінар, що пройшов на МТФ №4.

Семінар провів головний ветеринарний лікар ТОВ «Українські ферми XXI» Андрій Андрєєв. На наших фермах він буває регулярно, допомагає проводити обстеження корів, надає рекомендації щодо лікування та догляду за ними після отелення тощо.

Цього разу на МТФ № 4 з'їхалися всі ветеринарні лікарі та оператори штучного осіменіння підприємства. Андрій Андрєєв насамперед приділив увагу питанням ранньої діагностики захворювань репродуктивної системи, особливо – ендометритів. Він показав, як за допомогою апарату УЗД можна провести обстеження новотільних тварин, визначити запалювальні процеси, наявність ерозії шийки матки, спайок тощо. Оскільки УЗД-діагностика дає більш точний результат, ніж ректальне обстеження, тому можна розпочати лікування, не втрачаючи часу. Таким чином, до моменту осіменіння репродуктивна система тварини буде у нормальному стані, готова до запліднення й вагітності. Це дуже важливо, адже наявність захворювань негативно впливає на продуктивність тварини, призводить до викиднів на ранніх стадіях, а у підсумку – до її вибракування.

У нас на підприємстві за допомогою апарату УЗД ветлікар з відтворення Володимир Дробаха визначає, насамперед, тільність корів. Андрій Іванович радить мати такі апарати на кожній фермі, щоб ветлікарі могли самостійно проводити ранню діагностику захворювань репродуктивної системи. Консультант пообіцяв провести навчання для спеціалістів, які користуватимуться таким обладнанням.

Ще одне важливе питання, яке зачепив фахівець, це проблема маститів, зокрема їх хронічних форм. Андрій Андрєєв розповів, як проводити лікування, якщо проблеми виникають в одній із чвертей вимені. Таким чином відбувається ліквідація осередку інфекції в організмі, заощаджуються препарати і час роботи ветлікаря, необхідні для лікування маститу, молоко такої тварини чисте і придатне для використання на загальних умовах. Крім того, вже не буде потреби вибраковувати корову, а це подовжує час її продуктивного життя на фермі, підвищує економічну ефективність виробництва молока. Тому ми плануємо проекспериментувати з цим методом і надалі використовувати його.

Присутні спеціалісти ставили консультанту важливі для них запитання, й у відповідь отримували ґрунтовні рекомендації. Семінар став ще одним щаблем для підвищення професійного рівня спеціалістів підприємства, відтак – покращення роботи з відтворення стада.

Григорій Загородній, ветлікар МТФ №5

Семінари

У Прибалтиці працюватимуть за технологією «Агроекології»

Нещодавно на запрошення засновника литовської компанії «Agropro» генеральний директор ПП «Агроекологія» Гліб Лук'яненко і головний агроном Сергій Козін ділилися досвідом органічного землеробства з фермерами Литви і Латвії.

Органічне землеробство у цих країнах лише починає розвиватися, проте вже є сертифіковані господарства, виникають цікаві проекти. Один із них реалізує компанія «Agropro», яка збудувала перший у Європі завод із виробництва органічного протеїну з насіння конопель. Цей продукт використовують у своєму харчуванні спортсмени, а також люди, які з тих чи інших причин не вживають тваринний білок. Також тут виробляють органічну конопляну олію і конопляне борошно. Про те, наскільки серйозно компанія ставиться до виробництва саме органічної продукції, можна зрозуміти вже по тому, що в її власній лабораторії можна провести дослідження навіть на наявність ГМО. Утім, компанія не має власної землі і тому залучає до вирощування конопель місцевих фермерів, для яких і був організований семінар.

Цій події передувало знайомство одного із засновників компанії «Agropro» Скірманта Нікстеле з українським органічним сектором. В Україні пана Нікстеле цікавили сорти конопель, виробники цієї культури, технології вирощування. За порадою спеціалістів ТОВ «Органік Стандарт» побував він і на нашому підприємстві, де його радо прийняли і розповіли про наші технології вирощування сільськогосподарських культур. Литовський підприємець зрозумів, що їх успішно можна застосовувати і у Прибалтиці. Тому запросив нас поділитися досвідом із прибалтійськими аграріями. Запрошення було прийнято, адже ми завжди раді поділитися своїм досвідом задля поширення органічного виробництва.

Два дні семінару були напруженими, адже проходив він у двох країнах – Латвії та Литві. Заняття розпочиналися вранці й тривали до пізнього вечора. Генеральний директор Гліб Лук'яненко розповідав про історію підприємства, становлення органічного виробництва, напрямки господарювання. Цінними для фермерів стали поради щодо вибору сортів і постачальників посівного матеріалу для органічного землеробства; знезараження зерносклaдів та боротьби із шкідниками без застосування хімічних препаратів, технологічні параметри зберігання зерна.

Я висвітлював конкретні аспекти технології органічного землеробства, ґрунтообробної техніки для цього, прийоми, які ми використовуємо для боротьби з ерозією. Організатори семінару заздалегідь просили нас розкрити саме цю тему, адже для Литви і Латвії вона є однією з найактуальніших. У цих країнах багато опадів, тому водна ерозія ґрунтів завдає великих збитків. Тож для фермерів важливо було почути, як ми контролюємо ці процеси. Щоб закріпити матеріал і надати фермерам дієву допомогу, ми провели практичні заняття – разом із учасниками семінару спланували ґрунтозахисні сівозміни з урахуванням особливостей їхніх господарств.

В семінарі брали участь і прибалтійські науковці. Так, Вітаутас Лякас, доцент Університету ім. А. Стульгінскіо, у своїй доповіді зробив акцент на тому, як правильно провести весняні роботи для успішного вирощування конопель. Також було представлено ряд новітніх наукових розробок у галузі коноплярства, а також нішевих культур – сочевиці, льоні, люпину, лободи тощо. Отримали фермери й комерційні пропозиції щодо вирощування конопель, гороху, квасолі, льону. Організатори подбали, щоб на цей семінар потрапили всі фермери, які зацікавлені у виробництві органічних конопель і партнерстві з компанією «Agropro»: для аграріїв захід був безкоштовним.

У Прибалтиці місцеві сільгоспвиробники працюють на порівняно невеликих площах. Тут багато господарств, які обробляють по 100 га землі, іноді – до 1000 га. Найбільший агрохолдинг у цих краях має лише 30 тис. га землі. Але і в цих умовах цілком можливо застосовувати модель органічного землеробства, розроблену Семеном Свиридоновичем Антонцем. Так само, як, наприклад, на безмежних просторах Казахстану чи на маленьких фермах Молдови, де ця технологія вже працює у аграріїв, котрі приїжджали до нас за досвідом. Це говорить про універсальність цієї моделі, її швидкої адаптації до місцевих умов, різних кліматичних зон, ґрунтів, особливостей господарств. А ми завжди готові допомогти всім, хто бажає розвивати органічне виробництво.

Сергій Козін,
головний агроном

Особистість

Михайло Бейгул: велике життя невтомного трударя

Є люди, життя яких вміщує дуже багато подій, праці і здобутків. Здавалося б, живуть вони, як усі, але встигають зробити набагато більше, принести безцінну користь суспільству й родині. Саме така людина – Михайло Панасович Бейгул.

Михайло Бейгул – уродженець Порскалівки. В його дитинстві і юності це село було досить великим. Жили тут веселі роботящі люди, які, попри наслідки війни та інші біди, не корилися долі й власними руками будували краще життя. Юний Михайло у 1952 році закінчив у рідному селі школу-семирічку і пішов навчатися в МТС на курси трактористів. Працювати почав там таки – помічником комбайнера. Зараз уже небагато людей пам'ятають тодішню систему забезпечення технікою. А була вона зовсім не схожою на нинішню. Адже техніка, яка була у МТС, забезпечувала проведення тих чи інших робіт у цілому ряді колгоспів на закріпленій території. Отже, і Михайло Панасович, працюючи помічником комбайнера, збирав врожаї і у Павлівці, і у Жоржівці, і у Ковердиній Балці, і в інших селах Шишаччини, де були різні колгоспи.

Утім, хотілося хлопцеві, як і тисячам його однолітків, випробувати себе у якійсь великій справі, відчути романтику масштабних звершень, стати підкорювачем незвіданих земель. У ті часи в різних куточках країни будувалися нові міста, фабрики, заводи. Працюючи у таких місцях, можна було і заробляти набагато більше, ніж у колгоспі чи МТС. Михайлові припав до серця заклик до молоді щодо освоєння цілинних земель. Маючи хліборобську професію, вирішив їхати до Казахстану, щоб вирощувати хліб там. Але з першої спроби здійснити ці наміри не вдалося, адже був неповнолітнім. Проте, здаватися не збирався. І через рік, разом з іншими хлопцями, прибавивши собі віку, таки вирушив на цілину. Майбутньому підкорювачеві казахського степу тоді не було ще й 17 років.

А той казахський степ зустрів трудовий десант не надто привітно. Це лише у тогочасних фільмах все було гладко: у тих кінострічках цілинники жили у гарних щойно зведених будиночках, ходили у білих сорочках і вирощували фантастичні врожаї. Насправді доводилося долати дуже багато труднощів. Жити спочатку доводилося у примітивних будиночках, які самі й зводили. Це вже пізніше сюди стали завозити збірні фінські будинки.

Траплялися і зловживання. Михайло Панасович згадує один із таких випадків. Морози взимку стояли люті – до мінус 40 градусів, а ходити доводилося у кирзових чоботах і благенькій шинельці. І це при тому, що цілинникам мали видавати відповідний одяг. На складах домогтися належного не вдавалося. Але ж мерзнути теж не годилося. Почали писати листи – спочатку республіканському керівництву в Алма-Ату, а коли це не допомогло – і в Москву, у Міністерство сільського господарства. Зрештою, там на цю справу звернули увагу. Перевірки виявили, що на складах зимового одягу було вдосталь – кожухів, валянок, шапок, які й роздали нарешті цілинникам.

А ось техніка на цілині працювала потужна: в перші роки це були, насамперед, гусеничні трактори ДТ-54. Застосовували глибоку оранку, тягаючи за тракторами трикорпусні плуги і руйнуючи ними усталені природні зв'язки ґрунтів прадавнього степу. І степ не забарився із помстою за таке бездумне господарювання.

– Бувало, не збирали й того, що посіяли, – пригадує Михайло Бейгул. – Все знищували суховії, пилові бурі. Пізніше стали застосовувати безплужний обробіток за методом академіка Мальцева. З плугів відчіпляли полички і переходили на безполицеву технологію. Її тоді в тих краях разом з науковцями запроваджував і Федір Моргун. Це допомогло вирощувати кращі врожаї.

З часом удосконалювалися і техніка, і технології. З'явилися потужні колісні трактори, замість причіпних комбайнів – самохідні. Та двобій з природою тривав, і не завжди переможцем із нього виходила людина. Масштаби освоєння цілинних земель були справді вражаючими. Тож подекуди возити зерно на елеватор доводилося за півтисячі кілометрів. Іноді вантажівки ламалися в дорозі, їх зненацька заставали бурани, снігопади. Михайло Панасович говорить, що деякі такі зерновози виявляли вже навесні, після розтавання снігу. І добре, якщо водіям вдавалося врятуватися…

Але життя брало своє і у цих суворих краях. Після закінчення першого року роботи на цілині Михайло поїхав у відпустку на Полтавщину холостяком, а повернувся до Казахстану вже з молодою дружиною Галиною. Тут у них народилася старша дочка Валентина. З малою дитиною жити на цілині стало ще складніше. Особливо дошкуляла нестача води. Взимку навіть доводилося розтоплювати сніг. Хоча подружжю Бейгул ще пощастило: через їхнє село протікала річка – притока Ішиму. А були населені пункти, від яких до річки – 300 км. Туди воду возили діжками. Іноді, щоб терміново отримати трохи води, її зливали навіть із радіаторів машин… Не вистачало й палива. Вугілля для опалення будинку подекуди купували у людей, які його крали десь у держави. А то й зовсім доводилося топити висушеними овечими кізяками…

Минав час, і Михайло Панасович із родиною почав збиратися додому, у рідну Порскалівку. Працюючи у Казахстані, виростив чимало хліба, непогано заробив, але залишатися назавжди тут не планував. Приїхавши на Шишаччину, пішов працювати в колгосп ім. Орджонікідзе – трактористом, потім – помічником бригадира тракторної бригади, на току опанував роботу на ЗАВі. Особливою сторінкою біографії стала робота на АВМ. Тоді колгоспом керував уже Семен Свиридонович Антонець. У господарстві успішно розвивалися як рослинницька, так і тваринницька галузі. І тваринництво потребувало чимало комбікормів. Голова колгоспу наполягав на тому, щоб АВМ не простоював. І Михайло Панасович успішно виконував поставлені завдання, за добу виробляючи по 30–35 т комбікормів.

– Працював день і ніч, – розповідає він. – Навіть Семен Свиридонович мене запитував: «Коли ти спиш, Михайле?». А я там і спав.

Звісно, та праця не була марною. Михайло Панасович досяг у своїй справі найкращих результатів по області. Крім того, на корми переробляли не лише зерно, а й нетрадиційну сировину, зокрема, шляпки соняшника. Робили різні гранули для годівлі. До того ж організовували роботу так, що агрегат не зупинявся і взимку. Тож у колгоспі ім. Орджонікідзе навіть семінари проводили, під час яких із передовим досвідом знайомили керівників і спеціалістів інших господарств. У зв'язку з цим Михайло Бейгул згадує різні цікаві випадки. Якось у господарство приїхали учасники одного з семінарів на чолі із тодішнім керівником області Федором Моргуном – тим самим, який впроваджував безполицевий обробіток на цілині, а тепер узявся за введення новацій на Полтавщині. Він мав виступити перед учасниками семінару, але не міг знайти місця, з якого всім було б його видно і чути.

– Я запропонував: «Федір Трохимович, залазьте на лоток», – згадує Михайло Панасович. – Тоді якраз вивантажили соняшникові шляпки на лоток, з якого їх подають на АВМ. Моргун став на лоток, який я трохи підняв. Він залишився задоволений: «Та звідси й Полтаву видно!».

Дізнавшись про цілорічну роботу АВМ дуже здивований був Іван Ропавка – голова одного з передових господарств Полтавщини – колгоспу ім. Леніна Чутівського району. «У мене влітку АВМ часто простоює, а у вас і взимку працює», – сказав він. Звісно, почути таке оператору було приємно. Але звитяжна робота приносила не лише моральне задоволення. Так, за перше місце у соцзмаганні Михайло Бейгул отримав право на придбання автомобіля без черги. У часи дефіциту це було дуже вагомо. Тож поява у родині «Жигулів» першої моделі стала неабиякою подією.

А через деякий час Семен Свиридонович запропонував Михайлу Панасовичу посаду завідуючого складом у Порскалівці. Так трапилося, що тоді цей склад перебував не в кращому стані, тож потрібна була надійна людина, яка наведе тут порядок. І Михайло Бейгул справдив сподівання керівника.

– Коли я прийняв склад, у ньому не було ні вікон, ні дверей, – згадує він. – Крали звідти все, що погано лежало. Я почав паркан городити, собак заводити.

Тоді у господарстві багато будували, проводили реконструкцію ферм. І саме на цьому складі зберігали будматеріали, насамперед – різне металеве начиння: труби, куток, швелер і т. ін. Тому, звісно, все це потребувало надійної охорони і ретельного обліку. Їх і забезпечив новий завскладом. Також тут видавали людям зароблене в господарстві зерно. Успішно пропрацювавши на цій посаді кілька років, звідси Михайло Панасович пішов і на заслужений відпочинок.

Та не тільки професійні обов'язки вдавалося йому виконувати якнайкраще. Завжди був активним і у громадському житті: очолював виборчу дільницю, організовував роботи з проведення газопроводу для жителів Порскалівки. А ще – безкорисно допомагав тим, хто потребував крові для лікування. Будучи донором, здав її 67 разів. Загалом це – два відра крові, яка не раз рятувала людські життя.

Трудові успіхи Михайла Бейгула одержали гідне визнання з боку держави: три медалі «За доблесний труд», Бронзову медаль ВДНГ, медаль «За освоєння цілинних земель», звання Переможця соціалістичного змагання.

Та розповідь про Михайла Панасовича буде неповною, якщо не згадати про головне – його родину. Від дружини Галини Прокопівни, двох доньок, сина завжди мав підтримку і розуміння. Дбав про них. Хоча робота, суспільна діяльність вимагали багато часу і сил, завжди знаходив можливість у такому ж порядку тримати і власне господарство. Була в ньому і корова, і бички, і кінь, і бджоли. Звісно, значною мірою турбота про них лягала на плечі дружини й старших дівчат, але й господар робив все, що від нього залежить.

– О 5-й ранку їхав на роботу, а коли приїжджав – уже ніч, – говорить Михайло Панасович. – Та ще встигав уночі бичків перепинати. До 50 років узагалі не знав, що таке – хотіти спати, втомлюватися.

Поруч із двором Бейгулів був ставок. І Михайло Панасович примудрявся уночі ще наловити риби, яку потім зранку переробляли жінки. Дочка Наталія згадує, як батько працював на пасіці. Для цього в нього був лише обідній час. Тоді він їздив на мотоциклі. Буквально увірвавшись на ньому у двір, негайно поспішав до вуликів. А дочка вже чекала батька та допомагала йому роздмухувати димар. Ледве встигнувши провести необхідні роботи й пообідати, знову вирушав на роботу.

Звісно, був у родини й город. На ньому Михайло Бейгул використовував такі ж методи, які Семен Антонець впроваджував у колгоспі. Так, на відміну від односельців, не орав землю, а обробляв плоскорізом, дотримувався сівозміни. Дізнавшись про це, Федір Моргун одного разу навіть бельгійську делегацію на той город привіз, щоб закордонні гості впевнилися в можливості подібного господарювання не тільки на великих полях. І вони із подивом і захватом дивилися на ту чисту землю без бур'янів, тоді як сусідні городи після оранки виглядали набагато гірше.

…Зараз Михайло Панасович відпочиває від усіх цих трудів. Живе у Михайликах з дочкою Наталією Михайлівною, допомагає їй у господарстві. Розрада для нього – внуки, правнуки. Велика родина – свідчення того, що все в житті зроблено правильно, і що саме життя триває, йде у майбутнє, для якого так багато зробив. Михайла Панасовича дуже цінують земляки. Він – один із найшановніших жителів Михайликів, про якого говорять винятково з повагою, з теплотою згадуючи його здобутки.

21 лютого Михайло Панасович Бейгул відзначив своє 80-річчя. З ювілеєм його привітали рідні, друзі, колеги, односельці.

Засновники, дирекція ПП «Агроекологія», щиро вітають Михайла Панасовича з ювілеєм, і бажають йому здоров'я, мирного неба над рідною землею, родинного затишку, тепла і добра на довгі роки.

Юлія Лега, завідуюча відділом кадрів

На часі

Випробування сніговою стихією витримали

Снігопади, що пройшли над Україною на межі ими й весни, не оминули і наших країв. Тож «Агроекології» довелося негайно долати їхні наслідки.

Уже під час першого снігопаду було створено оперативний штаб із ліквідації наслідків стихії, до якого увійшли економіст Олександр Фесенко, технолог з кормовиробництва Віктор Кужілко, директор Ставківської філії Михайло Курбала, бригадир Михайликівської тракторної бригади Григорій Резинка. Найголовніше завдання, яке стояло перед ними, – забезпечити безперебійну роботу ферм та відправку молока. Адже саме тваринницька галузь найбільш чутлива до будь-яких негараздів: перебої з годівлею, невчасне доїння – відразу ж позначаються на виробництві продукції.

Для розчищення доріг була задіяна найпотужніша техніка: два трактори Т-150, навантажувачі «Сем» і «Маніту». Механізатори Володимир Шеремет, Леонід Зубін, Євген Поворознюк, Василь Затона, Юрій Сиволога робили все можливе, щоб якнайшвидше звільнити дороги для проїзду транспорту із людьми, кормами, гноєм. Особливо напруженим був час, коли забезпечували відвантаження молока, адже сніг і вітер швидко засипали щойно розчищений шлях, і його доводилося прогортати знову. Молоковози затримувалися в дорозі, адже центральні траси також були заметені снігом. На зв'язку із водіями весь час була лаборант Інна П'янида, яка надзвичайно відповідально поставилася до організації вивезення молока із ферм у цих критичних умовах і тому доїння на фермах проходило у штатному режимі.

За першим ударом стихії відбувся другий, під час якого довелося знову розчищати ті самі дороги. За кожною фермою був закріплений трактор, механізатори працювали з 5-ї години ранку, а в Ставківській філії – у дві зміни. Було організоване чергування техніки й вночі – на той випадок, якщо дороги знов засипле, або доведеться витягати молоковоз із заметів.

Відгортали сніг і в інших підрозділах: біля зерноскладів, куди привезли посівне насіння, на під'їздах до сінників, майданчиків з кагатами гною тощо.

Довелося поспівпрацювати із комунальною технікою Шишацької громади – наші трактори брали участь у р озчищенні вулиць населених пунктів Михайликівського і Покровського старостинських округів. Таким чином, була забезпечена можливість своєчасно діставатися до роботи, йти і їхати в інших справах як працівникам підприємства, так і всім жителям сіл.

У цих критичних умовах працівники підприємства проявили надзвичайну згуртованість і відповідальність: розчищали дороги і територію виробничих підрозділів, незважаючи на сніг, вітер, крізь замети діставалися робочих місць і забезпечили своєчасну годівлю, доїння тварин, видалення гною, безперебійну відправку молока та інші види робіт. Злагоджена праця і цього разу дозволила гідно витримати випробування стихією.

Віктор Кужілко,
технолог з кормовиробництва

Духовність

Великий піст: духовна десятина від річного кола життя

19 лютого розпочався Великий піст. Щороку все більше людей приєднується до його дотримання. Та чи завжди ми повністю усвідомлюємо, навіщо це робимо? Як постувати з користю для здоров'я духовного і не зашкодити стану тілесному? Поради щодо цього та багатьох інших питань дає Блаженніший Митрополит Онуфрій.

Навіщо дотримуватися посту

Ми сприймаємо Великий піст як час особливо інтенсивної боротьби, духовного подвигу, через які християнин вчиться обмежувати себе і жертвувати собою заради Господа. Очищуючи душу, думки і почуття, кожен православний починає розуміти: без благодатної допомоги Божої ми не зможемо бути такими, якими нас хоче бачити Небесний Отець. А це, в свою чергу, приводить до смиренності, щирої молитви і глибокого покаяння.

Як не перетворити піст на дієту

Багато хто постує, оскільки дбають про своє фізичне здоров'я. Не випадково лікарі називають Великий піст «масовим лікуванням народу». Адже багато хвороб виникає через черевоугодництво. Однак ще більше хвороб виникає від нестриманості духовної, коли людина віддається ліні, заздрості, гордості, гніву… Важливо пам'ятати: сенс посту – в утриманні не лише від скоромної їжі, але й від гріховних помислів і бажань. Необхідно, щоб постували всі наші почуття і члени – зір, слух, язик, руки і ноги, віддаляючись від усього пустого й непотребного. Щоб піст не зводився лише до самого лікувального голодування, його необхідно поєднувати з молитвою, покаянням і причастям.

Чому багато хто не наважується на сорокаденний піст

Таке небажання викликано в багатьох випадках відсутністю досвіду. Ті, котрі вже не один рік постяться, добре знають: в результаті обмежень від надміру в їжі і віддалення від житейської метушні, відбувається очищення душі, наближення до Бога, наповнення серця духовною радістю. Ті, котрі такого досвіду не мають, повинні зробити зусилля, взяти на себе посильний піст, порадившись зі священиком. Тоді й для них відкриється цей духовний досвід, і наступних постів вони чекатимуть із радістю.

Чи не порушують церковні заборони і обмеження свободу людини?

Про порушення свободи людини церковними приписами, як правило, говорять ті, хто не бажає розлучатися зі своїми гріховними звичками і схильностями, ті, хто є рабами гріха. А ті, котрі хочуть звільнитися від смертоносної дії гріха, мужньо підкорюють себе правилам Церкви, які ведуть до життя. Адже розуміють, що заборони і обмеження Церкви – це засоби досягнення справжньої свободи, свободи у Богові, сподоби, яка підвищує до того, щоб бути з Христом в Його Царстві.

Головні правила посту для сімейних людей

Важливо визначити: що найбільше заважає йти до Бога, чого треба позбутися і до чого прикласти свої духовні зусилля. За благословенням духівника треба визначити необхідну міру посту для дорослих членів родини і для дітей. Важливо врахувати: піст має бути по силах, він покликаний дарувати радість, а не бути предметом спорів і невдоволення.

Як під час посту не впасти у фарисейство?

Ще в Своєму земному житті Христос застерігав учнів від фарисейства. Це необхідно пам'ятати і під час посту. Стриманість у їжі, якій ми часто приділяємо найбільше уваги, – лише засіб для досягнення головної мети – зміни, очищення, зцілення душі і наближення до Бога. Якщо тільки зовнішньо постуємо, а в серці панує роздратування, засудження, самозвеличування, заздрість і тому подібне, то ми – фарисеї й лицеміри. Такий піст духовної користі не приносить.

Послаблення посту

Піст послаблюється для хворих, дітей, вагітних, матерів, що годують, а також для тих, котрі важко працюють фізично. Необхідно виходити з того, що піст спрямований на смирення плоті, а не на умертвіння її, на позбавлення від пристрастей і гріхів, але не від дару життя.

Провести піст з максимальною користю

У кількісному вимірі Великий піст – духовна десятина від річного кола нашого життя. Це – наша жертва Богу. Час посту треба присвятити Господу, відклавши все, крім найнеобхідніших житейських справ. Треба частіше причащатися, постійно стежити за своєю душею, озброюватися проти власних пристрастей. Ми повинні щодня випробовувати свою совість і відмічати, що зроблено сьогодні, що необхідно зробити завтра, у чому вдалося виправитися. Духовна робота – щоденний труд, який не можна відкладати «на потім».

Час посту – це ще й час милосердя й допомоги тим, кому погано. Озирніться навколо: серед рідних, сусідів і співпрацівників знайдете тих, котрі потребують слів розради й співчуття. Будьте уважні до тих, кого посилає вам Господь, і давайте їм своє милосердя.

Пам'ятайте, що ми покликані змінитися і перетворитися. Великий піст – своєрідний камертон для настроювання душі на духовний лад. І цей настрій ми повинні зберігати якомога довше і після завершення Святої Чотиридесятниці.

За матеріалами православних видань

Культура

Шишацькі артисти порадували михайличан

Нещодавно Михайликівському СБК із творчим звітом виступили митці будинку культури Шишацької селищної ради. Перед концертом громаду привітав Олександр Тутка, Шишацький селищний голова, відзначивши важливість розвитку народної культури.

Глядачі тепло зустріли аматорів, а вони віддячили чудовими виступами. Злагодженим звучанням красивих голосів вразили народний самодіяльний хор «Явір» під керівництвом заслуженого працівника культури Валентини Луценко, вокальний ансамбль «Дівчата» під керівництвом Тетяни Александрової, солісти Любов Титаренко, Ірина Осіпенко, Сергій Костенко, Микола Швець, Наталія Береза, Алла Петрова. Чудово виступив хореографічний ансамбль «Ритм» під керівництвом Інни Темерової.

Дві години концерту пролетіли, немов одна мить. Глядачі гаряче аплодували самодіяльним артистам, а після завершення дійства ще довго радо спілкувалися з гостями.

Теплий прийом у Михайликах запам'ятався артистам не тільки вдячною публікою – перед концертом гостей почастували гарячим чаєм і наїдками, що допомогло відновити сили й зігрітися холодного лютневого дня. За це артисти дуже вдячні керівництву підприємства ПП «Агроекологія».

Тетяна Огнєва

Нашу родину спіткало непоправне горе – ми втратили рідну людину, чоловіка, батька

ХОРОЛЬЦЯ Василя Григоровича

У цю скрутну годину нас не залишили наодинці із бідою чуйні люди. ПП «Агроекологія», де багато років працював Василь Григорович, надало суттєву допомогу у лікуванні, а також у організації поховання. Дякуємо всім небайдужим людям, особисто заступнику генерального директора ПП «Агроекологія» Антоніні Семенівні Антонець, які були поруч у важку хвилину, підтримували, допомагали.

Від усієї родини Хоролець – дружина Марія Онисіївна, син Василь Васильович, донька Тамара Василівна

Глибоким сумом відізвалася в серці звістка про те, що обірвалося життя прекрасної людини, товариша, фахівця своєї справи, голови профспілкового комітету ПП «Агроекологія»

ХОРОЛЬЦЯ ВАСИЛЯ ГРИГОРОВИЧА

Щиро співчуваємо рідним і близьким у зв'язку із тяжкою втратою. Пам'ять про Василя Григоровича назавжди залишиться у серцях всіх, хто його знав.

Засновники, дирекція, колектив підприємства

21 лютого відзначив своє 80-річчя наш любий батько, дідусь, тесть, свекор

Михайло Панасович БЕЙГУЛ

Від усієї нашої великої родини
ми щиро дякуємо Вам, наш дорогий
ювіляр, за все добре й хороше,
що Ви вклали у сім'ю, дітей,
за ту мудрість і тепло,
якими щедро продовжуєте
ділитися з внуками
і правнуками. Ви для нас –
найрідніша і найдорожча людина.
Від усього серця бажаємо Вам
міцного здоров'я ще на довгі роки,
радості, щастя, благополуччя і всього
найкращого, що може бути у житті.

Спасибі Вам, батьку, за щире тепло,
За людяність Вашу
й невичерпне добро,
За руки робочі і ночі безсонні,
За те, що ростили, за хлібна столі.
Нехай Господь Бог Вам здоров'я
і силу дарує,
А зозуля в садку ще багато років
накує.

З любов'ю і повагою, доньки Валентина і Наталія, зять Євген, невістки Оксана і Крістіна, онуки Марина, Саша, Марина, Міша, правнуки Женя, Саша, Арінка

ІМЕНИННИКИ БЕРЕЗНЯ

1 березня
Людмила Олександрівна КУЛИК, телятниця
Василь Антонович РОСТОВСЬКИЙ, різноробочий
2 березня
Юрій Михайлович НОВІЦЬКИЙ, сівальник
3 березня
Іван Іванович КОРЖОВ, водій
Анатолій Андрійович БЕЛЬЖЕНКО, оператор
5 березня
Дмитро Михайлович КРУТЬКО, токар
7 березня
Тетяна Володимирівна КУЛИК, доярка
9 березня
Олександр Вікторович КУРІННИЙ, різноробочий
10 березня
Ніна Олексіївна ШИЯН, обліковець
12 березня
Валентина Іллівна РЕЗИНКА, техпрацівник
13 березня
Вадим Вікторович ДОНЕЦЬ, кухар
15 березня
Неля Володимирівна ДОБЕНДЕ, доярка
17 березня
Яна Олександрівна ШИРИНЯ, обліковець
18 березня
Віктор Миколайович ДОНЕЦЬ, водій
Володимир Якович ГОРБОНІС, фуражир
19 березня
Марина Джавлонівна КРИВОШЕЙ, охоронець
20 березня
Анатолій Миколайович АНТОНЕНКО, водій
23 березня
Алла Валентинівна РУДЕНКО, доярка
24 березня
Надія Володимирівна КРИВОУС, охоронець
27 березня
Ольга Валеріївна ГУРИН, бухгалтер
Яна Михайлівна ТАРАСЕНКО, тваринник
29 березня
Олексій Іванович БАБИЧ, водій
Галина Олександрівна КАРПЕНКО, доярка
31 березня
Володимир Володимирович КАРПЕНКО, різноробочий

Щиро вітаємо іменинників та бажаємо міцного здоров'я, гарного настрою, успіхів у всіх справах, благополуччя та всіляких гараздів.

«АГРО-ЕКО» – науково-виробниче видання ПП «Агроекологія»
Зареєстровано управлінням у справах преси та інформації облдержадміністрації 25.08.2003 р. Св. ПЛ 596

ЗАСНОВНИК: Приватне підприємство "Агроекологія"
ВИДАВЕЦЬ: Приватне підприємство "Агроекологія"

ШЕФ-РЕДАКТОР: С.С. Антонець
ВІДПОВІДАЛЬНА ЗА ВИПУСК: Г. А. Козельська

РЕДКОЛЕГІЯ: А.С. Антонець, В.М. Самородов, К.І. Ярченко, Ю.Д. Лега.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: 38013, Шишацький район, с. Михайлики, вул. Леніна, 26 тел. (05352) 9-78-59, 9-76-36. Газета виходить двічі на місяць. Наклад: 1300 екз.

ВІДДРУКОВАНО у ТОВ «Видавництво «Миргород» Зам. № Розповсюджується безкоштовно.